42953

ION PILLAT

GRĂDINA ÎNTRE ZIDURI

POEZII

BUCUREȘTI
Editura Librăriei SOCEC & Co. Societ. Anonimă
1920

BIBLIOTECA CENTRALĂ
UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI

Cota 42953

Inventar 426348

458069

Marotta

ION PILLAT

GRĂDINA ÎNTRE ZIDURI

POEZII

BUCUREȘTI
Editura Librăriei SOCEC & Co. Societ. Anonimă
1920

42953

Biblioteca Centrală Universitară
Cota 42953
Inventar 426.348

1c34/09

B.C.U. Bucuresti
C426348

Et pour voir des jardins je fermais les paupières...

ALBERT SAMAIN.

MARCELLA

Știu bine, cei de-afară văd ziduri cenușii,
Nebănuind grădina în care m'am închis —
Dar pentru tine singur, ce nu poți să nu vii,
Copacii mei din suflet spre ceruri i-am trimis.

SOLIA CĂPRIOAREI

.... Dar netezind alene al rochiei larg fald,
Domniţa 'nlănţuită de vrăji medievale,
Sub desflorirea serii ce'n juru-i se prăvale
Ascultă căprioara sosită ca herald.

« Cuprinde-mă, Domniţă, cu braţul mic şi cald,
Şi să pornim... Nuntaşii au poposit în vale.
Viaţa te aşteaptă cu surle şi chimvale,
Şi vreau în ea şi visul şi ochii să ţi-i scald. »

Domniţa îi răspunde: « Le spune, dulce crainic :
Domniţa mulţumeşte străinilor ce-o vor,
Dar simte'n astă seară că visul e mai trainic,

Nedepăşind sfielnic grădina între ziduri
Cu pajiştea mai moale ca lâna din covor,
Mai verde decât fierea pe smălţuite bliduri.»

BALTA

Coclindu-şi putregaiul şi apele amare,
Zărirăm în arşiţa cumplită de amiaz
Pe Bărăgan, departe, lucirea unui iaz:
Opală moartă prinsă într'un inel de sare.

Ţi-am spus pe ţărmu-i: « Balta aceasta mă'nfioară.
Nu tremură pe dânsa nici cer, nici nori, nici sbor.
Şi sub povară sură şi grea de cositor
Oglinda ei nu simte lumina din afară.

Nici salcia pe maluri frunzișul nu și-l plânge,
Nici nufărul pe apă nu râde alb în stuf...
Pe maluri ning scaeții zadarnicul lor puf,
Pe apă ca un blestem pustiul se răsfrânge.

Lumina serii însă se răspândi pe iaz,
Și se făcu din apa murdară o grădină,
În care cresc din fire și pete de lumină
Zambile și lalele și roze de Șiraz.

Și când lumina nopții svârlit-a micșunele
Pe pajiștile apei și lin le-a răsfirat,
Când cerul, pentru clipa de taină, și a lăsat
Pe-aleele lichide prundișul alb de stele,

Noi în genunchi căzurăm...
Petale cu petale,
Din balta cea mai tristă, grădină ai făcut.
O, Doamne, înfloreşte și bietul nostru lut
Cu-o rază pogorîtă din darurile Tale.

SOROR SANCTA, MATER DOLOROSA

O rugă de monah, în stranã chiemând suava ta iubire,
Din argintările 'nserării, din neaua crinilor cuminți,
Ne-a dăruit, neprihănită, o soră albă printre sfinți,
— Mario, zâmbet de fecioară și prea curată ispitire.

Un strigăt sfâșiat de mamă înebunită de mâhnire,
Pe lângă fiul ei ce moare, în clipa moartelor credinți
Te-a preschimbat în alinarea nevindecatei suferinți,
— Mario, maică 'ndurerată și viu izvor de isbăvire

Dar cine-a fost copilul mistic, naivul suflet primitiv,
Ce fermecat de amândouă te-a presimțit, Madonă, care
Ascunzi o dragoste de mamă sub sfiiciuni de soră mare,

Și te a lăsat să fii în inimi (precum își întregește roza
Prin cea mai fragedă coloare parfumul cel mai fugitiv)
Maria, zâmbet de fecioară, Maria, *mater dolorosa*.

LOGODNĂ MISTICĂ

Ți-e trupul mai curat ca o zăpadă
Ce-așteaptă îngerii în noaptea de Crăciun.
Dar ochii tăi de-azur n'ajung să vadă
La pământeștile răspântii drumul bun.

Ți-e trupul ca un clopot de cleștar,
Dar nimeni nu-i vecernii'n el să sune...
Și'n schituri tăinuite, în zadar,
L-ai aplecat în chip de rugăciune.

Căci a rămas în rarul lui potir
Ca drojdie un suflet de ispită
Şi ce atinge'n ale lui iubiri
Se stinge ca o floare otrăvită.

Ci trupu-mi, ars de patimi, e-un tăciune
(Lumină fu în jaruri de dorinţi)
Doar sufletul vibrând cu mii de strune,
Păstrează raiul vechii biruinţi.

În paturi largi îmi las când vine seara
Un trup atins de moartea tuturor,
Dar sufletul nu-şi uită întruparea
De Arhanghel sfânt în alb triumfător.

Şi când, ocnaş, îmi duc prin praf ghiuleaua,
Îmi sună nemurirea'n lanţul greu.
O, de-am avea: eu, trupul tău ca neaua,
Tu, sufletu-mi de tânăr Dumnezeu —

Cu-o clară palpitare de lumină
Răsfrântă de cerescul tău contur,
Am trece prin zăbrelele de tină
Deasupra coliviei de azur.

Întinde-mi dar iubirii viitoare
Un curcubeu de irizate punți.
Privește : catedralele stelare
Ne-așteaptă pentru misticele nunți.

-426.348-

BIBLIOTECA Centrala Universitară

TREI INGERI SBOARĂ

Trei îngeri sboară'n asfinţit;
Doi tac şi unul a grăit:

E liniştea atât de mare...
Aud a florilor suflare.

Trei îngeri sboară'n asfinţit;
Doi tac şi unul a şoptit:

E liniştea atât de sfântă...
Aud cum stelele ne cântă.

Trei îngeri sboară'n asfinţit;
Toţi tac şi unul s'a gândit:

Ce sgomote înfricoşate...
Aud o inimă ce bate.

CA SĂ SUIM LA TINE...

Ca să suim la tine, rămână'n vale casa,
Căci sufletul ne cere desăvârşitul cuib.
Să părăsim ceaslovul, mătaniile, rasa,
Şi rugile cu care icoanele'mi îmbuib.

Ca să suim la tine, să stăm ca şi natura
În răsărit de soare: să fim curaţi şi goi
Ca plopul din lumină ce'şi mişcă frunzătura,
Ca sborul fără umbră al unui pitigoi.

Ca să suim la tine, să mergem dimineaţa,
Când limpede e cerul prin ramuri ca un lac,
Ca răutatea noastră să piară ca şi ceaţa
Sub razele ce'n suliţi pe smârcuri se desfac.

Ca să suim la tine, să trecem prin livadă
Ca să ne ningă floarea de zarzăr şi de prun...
Ca sufletul, pe munte, când schitu'ţi o să'l vadă,
Sub boltă să se-ascundă cu aripi de lăstun.

SEARĂ LA MIORCANI

Eşi din satul alb şi vino să vedem ca de pe plajă
Cum, lăţindu şi unduirea, vine unduind pământul,
Largul ocean pacific ce'şi încremeni avântul.
Suflete, priveşte bine şi de-acuma ţine strajă,
Căci coboară înserarea şi ne bate'n faţă vântul.

Ritmic, lanuri nesfârşite mişcând valul lor de spice,
Il pornesc din capul zării ca să'l frângă'n cap de sat;
Il izbesc de un dig de cridă, îndârjit şi îndesat;
Il resfiră printre case, ce se'ncearcă să'l despice,
Şi'n ogrăzi îmbălărite, străbătând, l'au revărsat.

Ca un far de piatră, turnul, dârz biserica'şi ridică.
Clopotul de seară'i paznic veşnic trist şi veşnic treaz..
O cireadă răsleţită la păşune pe islaz,
Pare-un stol de păsări albe ce se lasă fără frică
În furtuni, pe pieptul verde al înaltului talaz.

De praf alb umflându-şi pânza pe albastrul depărtării,
Navighează şarabane: repezi luntri de pescar,
Şi în urmă fuge drumul, ca o pârtie de var
Peste valuri, spre coşare potmolite'n largul ţării
Ca vapoare părăsite de demult de marinar.

Şi păreaţi în miezul serii, ce conturul vă'necase,
Voi, înalte ierbi cosite, voi, sulfine mici, şi voi,
Flori de câmp neadunate şi culcate în trifoi:
Alge verzi şi anemone palide şi lungi sargase,
Înşirate pe nisipuri de-al refluxului şivoi.

Dar țărani cu grebla'n mână, adunară goemonul.
Lângă-o mare de fânețe, pe un țărm închipuit.
Și un clopot, de departe, de vecernii a vuit,
Și din port în port plutește și se înmulțește zvonul,
Și treptat, din undă'n undă, cântecul s'a mântuit.

Se'noptează... și câmpia își ascunde oceanul...
Suflete, ce'n scoica nopții ești bolnavul mărgărit,
Pentru pământene drumuri ori-ce suflet e oprit,
Dar privește cu nesațiu, de odată, la limanul
Oceanului ce-acuma transparența și-a mărit.

Fără valuri, fără maluri și cu luciu de fosfor,
Peste tine își bolțește limpezimea ideală,
Marea cea adevărată, nălucită și reală,
Unde trupul nu mai este pentru visuri necrofor,
Unde inima nu minte, unde dorul nu înșeală.

Liniște desăvârșită... Cu lumina ei verzuie
Pâlpâe în farul umbrei, pe un țărm divin, o stea
Și desfășurându-și pânza, norul ne mai vrând să stea,
În chip falnic de galeră spre tării încet se suie...
Dar galera se scufundă și rămâne numai ea.

Suflete, te pregătește, vântul serii bate încă...
Ce corăbii ne vor duce, vis și trup, la Dumnezeu?
Clopotul de seară sună de plecare și mereu
Faruri noui se-aprind în stele pe un țărm de crez și stâncă
Pe un țărm la care poate n'o s'ajungi nici tu, nici eu.

PORUNCA

Deschide-te naturii ca mugurul luminii
Şi sparge închisoarea îngustului tău trup !
Simţirile să-ţi fie albinele grădinii,
Brăzdând în sbor văzduhul, cu aurite linii,
Ca soarele să'l prindă în mierea unui stup.

GLOPOTE SUNĂ...

Clopote sună...
Dar pentru cine?
Dormi. Noapte bună,
Suflet de plumb.

Stele de-acuma...
Dar pentru cine?
Lacul şi bruma
Lunii pe el.

Nourii repezi...
Dar pentru cine?
Sălcii şi lebezi,
Nuferi şi-un crin

Singur pe lume...
Dar pentru cine?
Alb, ca din spume,
Suflet de plumb.

MÁNĂSTIRE

Au trecut porumbii vineți pe un cer ca iazul morii,
Verde șters cu fire de-aur în amurguri de mătasă,
Și'n grădina mănăstirii regăsite mi te lasă
Să fii dragostea curată din privirile surorii.

A tăcut fântâna serii în oglinzile ce poartă,
Printre roze în risipă, câte-un mugur nou de stea...
Fii-ne Binefăcătoarea ce din inimă ne ia,
Pentru primă veri eterne, floarea veștedă și moartă.

Şi-au căzut în iarba nopţii pârguitele caise,
Şi ca în mi sângerânde, de odată, s'au deschis...
Nu atinge rodul putred de păcate şi de vis;
Ci, mai sus de amintirea voluptăţilor ucise,

Şi cu mâini întinse'n darul cerului desfăşurat,
Fii Grădinăreasa sfântă culegând (pentru ce masă?)
Printre stele sfoliate în penumbra de mătasă,
Fructele sonore care cad din clopotul visat.

SATAN

Şi negura în juru-mi creştea tot mai adâncă...
Uitasem orgă, rugă şi psalm şi mântuire,
Când dreapta Lui, întinsă în dar de răsvrătire,
Trăsni în două noaptea masivă ca o stâncă.

Prin surpătura umbrei atinsă de-a Lui pală,
Trecură ca'n legende martirele Lui pale,
Din vremuri zugrăvite pe geamuri ogivale...
Şi clopote sunară în pacea monahală.

In faţa mea, deodată, Arhanghel prea înalt,
Satan trăi de flacări în negrele vitralii,
— Rozace de lumină şi Domn al catedralii —
Fulgerător de patimi sub aripi de bazalt.

A spulberat cu'n deget: altar, catapeteasmă
Mi-a şters cu o privire şi dragoste şi ură,
Şi-a înflorit, zâmbindu-mi, uscata mea făptură,
Cu sevă, cu dorinţă, cu flori şi cu mireasmă.

Apoi lărgind aripa puţin, făr'de povară
Impuse catedralei pădure iar să fie...
Şi iată că din piatră vlăstarul cum învie,
Se arată pe sub ramuri păgâna Primăvară.

Sub ceruri troenite cu floare de caiş,
Păşi zeiţa goală şi botticelliană,
Svârlind polen, iubire, viaţă şi prihană...
Şi se făcu o ţară de muzică şi vis,

Născută din suspinul de dor al Primăverii:
O țară unde îngeri cu penele cernite,
Psalmodiind litanii și leturghii oprite,
Melodios, în taină, se închinau plăcerii,

Și unde androgine cu ochii de opale,
Mușcând în sânuri crude ca'n galbene lămâi,
Vedeau cu nepăsare prin fumul de tămâi,
Cum mor crucificate sfioasele vestale.

Atunci grăi Satana: «Alege a ta cale!
Pe cruci plâng șapte sfinte fecioare fără vină,
Dar șapte demoni tineri slăvesc a mea grădină
În ciuda celor șapte virtuți teologale.»

Și aripele Sale când larg mi le deschise:
Se sparse'n țandări cerul, pământul ars fu jar,
Dar noi, senini, sburarăm din ultimul hotar
Spre iaduri înflorite cu patimi și cu vise.

NARCIS

Din apele tăcerii,
Irişii serii
Pe oglinzi tremurătoare de lacuri s'au deschis...
Plecat pe 'nchipuirea pe care o visezi,
Narcis,
Palid Narcis, ne spune în visul tău ce vezi?

« Văd printre ramuri, seara,
Cu ochi de dor,
Cu ochi de micşunele un minunat păstor.
Şi nu-i
În toată ţara,
Cât ţine primăvara,
Icoană mai frumoasă ca zâmbetele lui.

Văd pe Narcis,
Dar ca'ntr'un vis:
La ori şi-ce mişcare ce, doritor, o fac,
Sfios
El piere'n lac...
Şi nu mai văd nimic
In umbră... »

S'au scuturat
Irişii serii.
Ulciorul clar al lunii pe lac s'a răsturnat...
Plecat pe 'nchipuirea pe care o visezi,
Narcis,
Palid Narcis, ne spune în visul tău ce vezi ?

«Văd prin rogoz
Un zeu străin,
Al meu, al tău şi-al nimănui...
Văd fruntea lui
De fildeş ca şi luna în zori pe cerul roz.
Văd braţul lui divin
Ca şi un crin
Tăiat, ce-ar odihni şi-ar tremura pe lac.

Văd ochii lui mai sfinți
Căci au gândit păcate și patimi și dorinți,
Dar le au uitat...
Și nu mai văd nimic,
Căci se desfac
Iar norii... »

Din apele tăcerii,
Irișii serii
Pe-oglinzi tremurătoare de lacuri s'au deschis...
Plecat pe 'nchipuirea pe care o visezi,
Narcis,
Palid Narcis, ne spune în visul tău ce vezi?

« Nu văd nimic...
O, frate,
Văd cerurile toate.
Văd umbra umbrei mele prin stele de argint.

LEDA ŞI LEBĂDA

« Ce nufăr mare tremură pe lac?
Ce pânză ninsă flutură prin stele?
Ce aripe, ce visuri, se desfac
Sfidând cenuşa patimelor mele?

Revino, purtătoare de solie!
Pe lacul clar, cu stele pietruit,
S'a scuturat o înflorire vie...
Icoana ta în suflet mi-a zâmbit.

Nici biruinţa omului sălbatic,
Nici lesbienele înlănţuiri,
N'or mai aprinde focul nebunatic
În care-am ars cu trup şi năluciri.

Destule braţe mi-au fost vii colane
De şerpi pe-un gât de nalbe şi de crini.
Destule mâini — ciudate scorpioane —
Mi-au otrăvit umbritele grădini.

Visez acum apropieri de pene
Pe-un trup sătul de grelele plăceri.
O, braţe aripi, degete de pene,
Redaţi-mi, daţi-mi alte mângâeri!

Şi fulgii tăi ca fulgii de zăpadă
La buza mea nu s'or topi... şi'n veci
Te voi urma, o, pasăre de pradă,
Cu soarele în aripele reci. »

« Nu veşteji, o, Leda, cu mâna ta păgână
Omătul primăverii pe-ai visului gutui.
Rămâne floare numai pe ramurile lui :
Din înfloriri plăpânde, în mâini ce-o să-ţi rămână?

Nu săruta cu buza, în noapte, apa clară,
Pe care înstelarea aşteaptă s'o cuprinzi.
Nu'i cerul de pe unda curatelor oglinzi,
În pumnii tăi o apă opacă şi murdară?

Cu poftă îndrăsneaţă, nebune, nu atinge
Înaripare vie a visului ce port.
Nu'mi doborî avântul în praf, cu lutul mort
Ce ancorează vântul iubirii şi'l învinge.

Femee, nu ajunge să rupi din pene sborul ;
Ca să te'nalţi cu visul, de huma ta să'l legi...
Cu mâini înebunite zadarnic îl culegi :
Îţi scapă nemurirea şi prinzi doar muritorul.

Căci Lebăda, căci floarea aceasta de zăpadă,
Alunecând stăpână pe zarea inimii,
Deapururea departe, în veci, o vei privi.
Cu sufletul nostalgic, din nalta balustradă,

Din țara unde visul e frate de durere
Al frunților crescute sub ceruri de amurg,
Din sfintele pridvoare de-asupra căror curg
Simbolurile clare culese în tăcere.

LEDA

Într'o țară unde Visul e stăpân peste Durere,
Într'o țară de văzduhuri adumbrite de amurg,
Sus, pe'naltele terase, peste care sboruri curg:
Freamăte fâlfâitoare într'un fluviu de tăcere,

Leda mai visează încă minunatul trup de pene,
Lebăda ce nu dispare de pe cerul legendar...
Și iubirea-i cere încă zeilor înalți, ca dar
Mângâeri înaripate dulci ca fluturări de gene.

Iat'o, albă, cu penetul de zăpadă nupțială,
Pasărea atotcurată, nepătată de iubiri,
Cum își lasă lin, în sboru i vestitor de năluci
Crinul gâtului subțire pe a penelor petală.

Și fecioara îndrăsnește brațe dornice să'ntindă
În amfora ei de argilă pieritoare, vie vrea
Să culeagă înflorirea de lumină și de nea,
Ca din smulsele avânturi, roza vântului să prindă.

Dar lăsând pământul jalnic și iubita ce se miră,
Pasărea născută pentru siderale cununii,
Își ridică hieratic spre-ale stelelor domnii
Aripile nălucite, arcuite'n chip de lră...

Tristă Leda, tristă Leda, nu răpui din pene sborul.
Ca să te înalți cu Visul de țărâna ta nu-l legi...
Și cu mâini înfrigurate în zadar vrei să'l culegi,
Căci îți scapă nemurirea și prinzi numai muritorul.

HELLADA

Pe țărmul unde vineți chiparoșii
Brăzdează seara cerul de smarald,
Și unde marea poartă pânze roșii
Ca portocale mari, pe valu'i cald,

Acolo și de Fidias sculptată,
Marmoreeană ca și visul trist,
Fecioara stă cu fața îndreptată
Spre noapte și spre golful de-ametist.

Zadarnic, din idile arcadine,
Păstori frumoşi şi goi ca nişte zei,
Cu ramuri verzi dând, vântule, în tine,
Gonesc întineriţi de dragul ei.

Ea stă divină şi de piatră dură,
Căci nu s'a desfăcut de Dumnezeu...
Sub scutu'i marea lui Homer murmură
Şi mai răsună lira lui Orfeu.

Ce dragoste nebună mă ridică
Spre cerul lui Platone şi Plotin?
O, Pallas, dă'mi din fruntea ta unică
Unitul ram de laur şi măslin.

UNEI AMFORE

Tu, amforă, ce ai pe tine
Pecetea visului elin,
Desmormântată din grădine
Umbrite încă de măslin,

Turnat-ai vin bălai ce face
Un cer de nouri, înstelat,
Şi din greoaie minţi opace
Alcibiade şi Socrat ?

Vărsat-ai, galben untdelemnul
Pe muşchii sculpturali ai forţii?
Păstrat-ai pe altar îndemnul
Luminilor în lampa morţii?

Ai fost o urnă cinerară
Sau vasul vesel de parfum?
S'a scurs prin tine apă clară?
Ai scuturat pământ şi scrum?

Nu ştim şi nimeni n'o să ştie,
Căci, amforă, rămas-ai goală.
Dar, precum eşti, porţi o beţie
Cu mult mai grea în a ta oală,

Şi înălţându-te la gură,
Sorbim Hellada şi Olimpul,
Cu toate setele ce fură:
Pe noi ne 'mbată numai Timpul.

ACI SOSI PE VREMURI...

La casa amintirii cu-obloane şi pridvor,
Paianjeni zăbreliră şi poartă şi zăvor.

Iar hornul nu mai trage alene din ciubuc
De când luptară'n codru şi poteri şi haiduc.

In drumul lor spre zare îmbătrânirâ plopii.
Aci sosi pe vremuri bunica-mi Calyopi.

Nerăbdător bunicul pândise de la scară
Berlina legănată prin lanuri de secară.

Pe-atunci nu erau trenuri ca azi, și din berlină
Sări, subțire-o fată în largă crinolină.

Privind cu ea sub lună câmpia ca un lac,
Bunicul meu desigur i-a recitat *Le Lac*.

Iar când ca umbre berze de-asupra casei cad,
Îi spune *Sburătorul* de un tânăr Eliad.

Ea'l asculta tăcută, cu ochi de peruzea...
Și totul ce romantic ca'n basme se urzea.

Și cum ședeau... departe un clopot a sunat,
De nuntă sau de moarte în turnul vechi din sat.

Dar ei, în clipa asta, simțeau că-o să rămână...

De mult e mort bunicul, bunica e bătrână...

Ce straniu lucru : vremea ! — Deodată pe perete
Te vezi aevea numai în ştersele portrete.

Te recunoşti în ele dar nu şi'n faţa ta,
Căci trupul tău te uită, dar tu nu'l poţi uita...

Ca eri sosi bunica... şi vii acuma tu :
Pe urmele berlinei trăsura ta stătu.

Acelaş drum te-aduse prin lanul de secară.
Ca dânsa tragi, în dreptul pridvorului., la scară.

Subţire, calci nisipul pe care ea sări.
Cu berzele întrânsul amurgul se opri...

Şi m'ai găsit, zâmbindu-mi, aproape pueril,
Când ţi am şoptit poeme subtile de Merrill.

Iar când în noapte câmpul fu lac întins sub lună
Și-am spus *Balada Lunei* de Horia Furtună,

M'ai ascultat pe gânduri, cu ochi de ametist,
Și ți-am părut romantic și poate simbolist.

Și cum ședeam... departe un clopot a sunat
—Același clopot poate— în turnul vechi din sat....

De nuntă sau de moarte, în turnul vechi din sat.

STEAUA

În geamul înserării o stea a strălucit,
Aproape de copilul cu fruntea pe fereastră...
Şi mâna lui atinge în dorul fericit
Fiinţa de sclipire plăpândă şi albastră.

Trecură ani ca zile... pe geam aceeaş stea...
Un om ridică ochii lui searbezi de pe carte;
Dar el, deşi o vede, acuma n'o mai vrea,
Căci a citit pe Kepler şi crede că'i departe.

CINA CEA DE TAINĂ

Prin ulmii de sub vie, pe deal, mai ştii tu casa
Ce albeşte ca şi oul în cuib sfios de foi?
Mai ştii tu cerul serii cu feţe ca mătasa
Şi clopotul cirezii venind de la zăvoi?

Îţi mai aduci aminte priăvorul prins de viţă,
Şi cina cea de taină, tacâm lângă tacâm,
Şi masa presărată cu flori de lămâiţă,
Şi carele spre noapte gemând pe caldarâm?

La masă, ţii tu minte, noi doi cu fericirea,
— Doar greerii ţinându-i isonu'n depărtări —
Şi noaptea câmpenească albastră ca iubirea,
Şi vorbele 'ngânate mai dulci ca sărutări ?

Intâia stea prin frunze creştea tremurătoare
Când licuriciu'n umbră trecu tremurător...
Prin ulmii de sub vie, mai ştii tu casa oare
Şi umbra ş'al meu suflet, şi steaua ş'al tău dor ?

JUCĂRII

Dar ce m'a pus, în seara aceasta de Crăciun,
Să iau în mână lampa, să dau în lături uşa?
În faţa mea stă calul de lemn şi stă păpuşa
Cu suflet de tărâţe, nevinovat şi bun;

Stă micul tren mecanic în gara lui prea mică;
Stă — câmp de luptă — masa soldaţilor de plumb;
Ca galbene ghiulele stau boabe de porumb,
Stricând orânduiala oştirii fără frică;

Şi stă deschis de-atuncia albumul de imagini,
Ce deschisese ţara de fantasmagorii.
Azi chipurile'i şterse sunt numai mărturii
Că ochiul nu revede la fel aceleaşi pagini.

Căci unde-i trenul fulger pentru'nconjurul lumii?
Armatele pornite spre stăpânirea ei?
Păpuşile sfioase în rochii de femei,
Primindu-ne iubirea sau îndrăsneala glumii?

Cu primul dor de ducă ce'n mine isvorît-a,
Azi unde-i calul Vinteş să sufle foc pe nări?
Aceste biete lucruri, ce fură îmbătări,
Să fie mai reale când moarte's într'atâta!...

În faţă am doar calul de lemn, am doar păpuşa
Cu suflet de tărâţe, nevinovat şi bun...
Şi mă gândesc în seara pioasă de Crăciun,
În care'mbătrânirea şi-a strecurat cenuşa,

Că va sosi și ziua când fără ochi și mână
Voi reveni — de ce nu? — în vechiul meu iatac
Spre a simți cu milă cum toate se prefac
În jucării menite străine să'mi rămână.

Ca'ntotdeauna sta-vor: și tocul și caietul
Și fila încărcată cu colb de poezii.
Într'un pahar mixandre uitate-or putrezi,
Și cucul din ceasornic își va urma tabietul.

Și versurile mele îmi vor cerși oprirea.
O, strofele pe care, ani lungi, ca un zaraf
Le am strâns cu sârg în suflet, le am cântărit în vraf,
Gândind cu vorbe de-aur să cumpăr nemurirea.

Dar sfintele silabe cu rimă și cezură,
Ce-mi sunt acuma: cântec, icoană și parfum,
Nu vor pătrunde până în visul meu postum
Descătușat din steiul de pământească zgură.

Voi recunoaşte totuşi pe poliţa unică:
Poeme de-Eminescu, *Flori Sacre*, *Amăgiri*...
Şi fata mlădioasă cu coapsele subţiri,
Ce'n patu-mi doarme goală, în ghem ca o pisică.

Le-oi recunoaşte toate, nepricepând nimic
Din câte astăzi omul ce sunt, iubeşte'n ele.
Şi le-oi privi cu aceeaş mirare ca pe-acele
Relicve moştenite de la copilul mic.

NOAPTEA SCADE...

Noaptea scade...
La fereastră, lângă stele trupu-mi şade...
El cu mine...
Foc în sobă, somn în gene... şi e bine.

Ce tăcere!
Chiar gândirea-mi glas lăuntric nu mai cere
În granit,
Totul pare de-o vecie 'ncremenit.

... Tac... tic-tac...
Stă de vorbă cu obiecte care tac,
Singur viu,
Orologiul din perete cum îl știu.

Și pe rând
Tot aceleași linii negre numărând,
Minutarul
Timpului atotputernic svârle zarul.

Dar cu ora,
Fâlfâind în sboru-i tânăr, aurora
Ne trezi
Mai săraci, în jocul vremii, cu o zi.

FEMEEA DE PAJIŞTE

Cum goală te-ai oprit pe pragul
de cer, de iarbă şi lumină,
Visez, ori ţi-ai schimbat aevea
învoltul trup într'o tulpină?

Ca ramuri braţe împăcate
întinzi uitând de dor, de ură,
Şi părul tău în vânt rămâne
purtat în chip de frunzătură,

Înfășurată'n tinerețea
copacilor din primăvară,
In tine — ca sub mușchi izvorul —
se urcă seva și coboară.

Și cum te odihnești plăpândă
pe-un plai cu plante fără număr,
O, lasă, rogu-te, visarea-mi
să se aplece pe-al tău umăr,

Ingădue un gând iernatic,
sburând cu aripi obosite,
In fâlfâit de dor să cadă
pe tine, pe nebănuite.

Deși frunzișul supt de soare,
în ploaie veștedă revine,
O, sănătatea de-a înfige
în huma neagră rădăcine!

SEPTEMBRIE

O foae se desprinde din crâng şi calendar:
De-un an o aşteptase Septembrie ca dar.

Tot ce legat fusese, de-acuma o să sboare.
Lumina e mai caldă, deşi e mai răcoare.

Colorile învie pe moarte frunzăturii,
Dând farmecu 'nfloririi declinului naturii.

Şi tremurând în vântul ce-o smulge şi o ridică,
O pasăre de aur e frunza cea mai mică.

În zare cine 'nscrie al berzelor triunghi ?
În inimi cine 'nfige trecutul ca un junghi ?

Vezi Toamna şi Amintirea — surorile divine —
Când una ne soseşte şi cealaltă revine.

Zadarnic cred că vremea cu anii a crescut :
În fiecare toamnă reintru în trecut.

Copilăria-mi toată dă busna la uluci,
Când stă la poartă coşul cu struguri şi cu nuci.

IN LUNA IN CARE PĂLESC TRANDAFIRII

In luna în care pălesc trandafirii
Pe veşteda scoarţă de foi ruginii,
In inima tristă îndemnul iubirii
Foşneşte şi creşte şi-aşteaptă să vii...
In luna în care pălesc trandafirii...

Şi vise şi doruri, ce nu le mai ştii,
In ploaia de aur, aduc amintirii
Brumatele roade a florii de-o zi,
Aprinsă şi stinsă pe ramul iubirii,
Cu vise, cu doruri, ce nu le mai ştii...

În luna în care pălesc trandafirii
Pe aurul veşted din foi ruginii.
Petalele sboară din floarea iubirii,
Deschise în vise ce nu le mai ştii...

E luna în care pălesc trandafirii...

IN PARC

Când am venit târziu ca să te caut
În parcul îmbrăcat în frunză lată,
În parcul năpădit de ierburi rele —
Departe, pe-o cărare neumblată,
Zării pe Zeul Toamnei trist şi singur.

Cum alergam cu dorul dealtădată,
Purtând în suflet rediurile verzi
Şi cerul clar şi iarba cu zorele
Şi visul viu, în care să te pierzi,
Am stat pe loc legat de-o melodie,

Căci Zeul Toamnei pe un flaut de-aur
Îmi tălmăcea trecutul în surdină,
Şi soarele se stinse prin frunzare,
Pălind încet cu galbenă lumină,
Iar cerul se făcu de-aramă roşie.

Şi frunzele sburară de rugină,
Ca fluturi mari cu aripe ciudate.
Vicleanul zeu cânta acum mai tare:
Şi frunzele foşniră spulberate...
Foşniră cum foşneşte amintirea.

TOAMNA

Au vuit prelung ca vântul pasările migratoare
Peste casa părintească unde eri m'am regăsit
Singur cu lumina, care galbenă venea din soare
In odaea dealtădată să-mi ureze bun sosit.

Toamnă, iată-ne 'mpreună, gospodină ce porţi cheea
Ruginie ca o frunză, a trecutului meu mort.
Toamnă, iată-ne alături, noi cu visul, pe aleea
Nucilor ce ancorează pentru iarnă 'n al tău port.

Precum seara, pe câmpie când fâşii se prinde ceaţa,
Tot auzi sunând vecernii şi nu ştii de unde vin,
Sub frunzarele rărite amintirea chiamă viaţa,
Dar trecutul îi răspunde ca un clopot în declin.

Zile albe, zile negre... ce străine, ce departe,
Bucle în care dorul meu de cer l'am îngropat...
Toamnă, lasă-mă să mângâi părul tău de frunze moarte,
Părul tău de aur roşu şi de soare întrupat.

BALADA TOAMNEI

În parcuri frunza cade arămie
Pe pajiști unde eri zâmbise Mai,
Și în avuzuri lunecă pustie
Pe apa'n care dorul ți-oglindiai,
Azi singur al păunilor alai
Mai înfloreşte pacea din grădină,
Iar eu, simțind zăpezile ce vin
Și presimțind durerea ce-o să vină,
Rechiem în țări de geruri și de chin,
Iubirea ce durerile alină.

Pierdută e a verii frenezie
Cu Pan suflând în trestie de nai.
De-acum să sune dulcea melodie
A toamnei... Tristă inimă, ce n'ai
Iubitele pe care le visai,
Priveşte cum apare de senină,
Prin seara'n care ninge aur fin
De foi îngălbenite de lumină,
Cu uşurinţa unui sbor divin,
Iubirea ce durerile alină.

Din depărtări în depărtări adie
Cum, în amurguri, zurgălăi de cai
Răsună, pier, şi tremură, şi'nvie
Nostalgic, pe un drum care'l uitai...
O, suflete, bolnav al meu, ce ai?
E ca o rază caldă de lumină
In ţara peste care norii vin
S'arunce umbră, jale şi ruină,
Şi e prin ceaţa veşnicului spleen
Iubirea ce durerile alină.

SOLIE

O, toamnă, fie voia ta regină!
Tu, care faci din trandafir un spin,
Tu, ce pe codri de-aur prinzi rugină,
Tu, ce-ai sădit alături de suspin
Iubirea ce durerile alină.

COPIL DE ODINIOARĂ

Prin iarnă din cămara zăvorită
Se furişează cald miros de mere,
Readucând în vremea viscolită
A toamnelor trecuta mângâere,
Când sufletul împovărat venise
Cu târna lui de poame şi de vise
In casa amintirilor închise.

Şi'n inimi amorţite de-a lor strajă,
Străbat adânc, îmbălsămând gândirea,
Cu seva lor fierbând din nou sub coajă,
Copilărescul dor şi amăgirea...
Şi'n inimi, viu ca şi întâia oară,
Te scoli încet, o, tu de-odinioară,
Din somnul tău, copil de odinioară...

PRIVIND LUCEAFĂRUL

Cât vezi cu ochii: numai cer
Şi flota norilor gonaci.
La ancoră câţi-va copaci,
Pe ţărmul marelui mister.

Te simţi grăunte de piper,
Gândac, în iarba cu gândaci
In care, trup şi suflet, zaci,
Privind luceafărul străjer.

Dar — uimitoare biruință —
In miligramul de ființă,
Un martor cerul și-a ales.

Căci de n'ați fi, voi, ochi de-argilă,
Ar fi lipsită de'nțeles
Nemuritoarea lui vigilă.

FURNICA

În liniștea de aur a serii, omul ară...
Și plugul greu și boii și el, par jucării
De lemn pe șahul negru și verde din câmpii:
Deasupra lor domnește un cer de primăvară.

În brazda răsturnată, în care germinară
Atâtea azimi albe—dar pentru alți copii,
Adânc înfige fierul, și'n gânduri cenușii
Se-oprește, frânt în două de truda seculară.

Dar n'a văzut alături, tovarăşă mai mică,
Pe-o iarbă, cum îşi duce necazul o furnică,
Precum nici ea într'ânsul n'a bănuit un zeu.

Şi-acum când noaptea şterge furnică, om şi zare,
Nici unul nu presimte în cer pe Dumnezeu
Ce ară, orb ca dânşii, întinsa înstelare.

SCOICA

Din ţara fabuloasă cu crânguri de polip,
Cu flori ca pietre scumpe încremenind pe stâncă,
Pe-un ţărm, pe care valul îi bate şi'l mănâncă,
Copil, zării o scoică svârlită pe nisip.

O, de-aş putea în mine din nou să înfirip
Fiorul de atuncia, mirarea mea adâncă
De-a prinde'n scoica mută ca o şoptire încă
De ape nevăzute, de valuri fără chip;

Şi noaptea, cu urechea pe scoică, depărtat
Să tot aud, pe plaja tăcută a visării,
Urcând, urcând vuirea şi murmurile mării...

Dar ce copil de veghie la geamul alb de stele,
Va fi, purtându-mi versul în suflet incrustat,
Misterioasa scoică a nemuririi mele ?

OBLONUL

Când pentru mine ceasul de somn bătuse iar,
Când lampa din odaea copilului eşise,
Lăsându-mă în umbra obloanelor închise,
Ducând cu dânsa ziua cu chip familiar,

Când, singur pe al nopţii necunoscut hotar,
Simţiam — cu ce durere! — că tot mă părăsise
Şi adormiam departe de ce avusem, mi se
Umpleau de lacrimi ochii şi pieptul de amar.

Dar mă treziam deodată zâmbind în dimineaţă,
Căci deschizând oblonul, părinţii mei cu'n semn
Îmi dăruiau o lume de-azur şi de verdeaţă.

Azi mă gândesc la noaptea coşciugului de lemn,
La Tatal meu din ceruri, la mâna ce-o să vie
Să mi dea, crăpând mormântul, lumina pe vecie.

PLOPUL

Născut din țarină spre cer se-avântă
Ca un izvor de ramuri și de foi...
Și doru'l mână, norilor, spre voi,
Dar lutul rădăcina'i înmormântă.

Vioară e — și'n vântul serii cântă :
Ce suflet plânge în buștean greoi ?
Ce gând de aur piere prin noroi,
Căzându-i frunza, aripa lui frântă ?

Când va suna a Morții grea secure,
Atuncia doar, din lemnu de pădure,
Din flacări fumul alb o să învie

Plutind senin pe-al cerurilor larg...
Sunt, Doamne, plopul cel legat de glie
Înpins spre infinit ca un catarg.

DESROBIRE

Orașul se scufundă și ori-ce deal dispare...
Și nu e trup să'nchidă azi sufletu mi păgân.
Am lepădat prin moarte a carnii granițare!
Sunt vânt ce se ridică în bucurie mare,
Sunt deslegat, sunt slobod, sunt singuru-mi stăpân.

O, voluptatea vieții scăpate de ființă,
Zeeasca mulțumire de-a nu mai fi pământ!
Un fluture ce lasă a larvei neputință
Și fâlfâe din aripi un sbor de biruință,
Cunoaște îmbătarea de-a fi și el ce sunt.

Văzduhuri, care treceți nesupărate'n mine
Și mă purtați prin aer vibrând ca un catarg,
O, vânturi curgătoare ca sângele din vine,
Mă arde'n piept suflarea puterilor divine,
Ce lumi întruchipate le'mbracă și le sparg.

Iubito de pe vremuri, nu plânge la fereastră,
Nu aștepta la geamuri cu ramuri lungi să bat...
E cerul prea aproape, e umbra prea albastră,
Ca să' mi aduc aminte de tânguirea voastră,
Femei, în care visu-mi în van s'a căutat.

Pădurea răslețită pe patru văi, mă chiamă.
Mireasa îmi întinde verzi brațe. — Eu le frâng,
Mă'nfășur, gol, în frunze pletoase ca o coamă.
O, nu credeam să fie sicriul de aramă
Îmbălsămata pace a nopților de crâng.

O, nu visam nici somnul şi nici redeşteptarea
In mângâeri de ramuri şi de tulpine vii...
Dar când lumina rupse înflăcărată zarea,
Spre focul tău, o, soare, mi-am luat înaripărea,
Purtând în mine cerul cu mii de ciocârlii.

Aci se închide Grădina între Ziduri

PORUMBIEII MORȚII

1916—1917

DOI OAMENI STAU...

Pe cerul serii înfloresc lalele
Cu câte-o stea de aur în potir.
Tranşeele veghiază paralele
La nesfârşit ca guri de cimitir.

Doi oameni stau cu gând să se omoare.

In două case, 'n două limbi, deodată,
In geam cu crinul lunei, doi copii,
La fel în cămăşuţa lor curată,
Se roagă, Doamne, tatăl lor să'l ţii.

Doi oameni stau cu gând să se omoare.

Şi'n două case, două mame plâng
Şi la icoane îndurare cer...
In zori. Atac. Tranşeele se frâng
Sub sângerarea unui singur cer.

Alţi oameni stau cu gând să se omoare.

SOLDAŢI DE PLUMB...

Soldaţi de plumb... o, toată copilăria, când
Cu blonde plete, hatmani, desfăşuram grămadă
Eroii fără moarte, uitaţi în câte o ladă,
Vitejii fără teamă în nemişcatul rând.

Iar noi, copii cu săbii de lemn, porneam la sfadă,
Purtând ca steag ştergare în soare fluturând.
Ce trântă, ce bătae sub duzii din livadă!
Şi după bătălie câţi *morţi* fugeau râzând...

O, unde ți-e războiul, nevinovată vreme !
Acûma lupta urlă și rana ruptă geme
Și *morții* mor aevea iubirilor din țară.

Ce zeu-copil se-apleacă pe oameni-jucării
Și seara, răsturnându-i în negrele cutii,
Îngroapă în tranșee păpușile de ceară ?

... PĂPUŞILE DE CEARĂ

Soldaţi de plumb, eroii copilăriei, când
Visam pe Moş Crăciunul şi magica-i cutie,
Din care, ca din basme, oştiri o să ne vie
Pe mese, pe covoare, isbânzile ducând,

De ce la voi colindă nostalgicul meu gând ?
Nu vine iar Crăciunul cu blânda lui solie ?
Nu ne soseşte astăzi bătrânul mag, purtând
In sacul său de vrajă aceeaş jucărie ?

O, câte lănci și săbii, și câte puști el scoate!
Ce multe tunuri lasă pe dealuri, pe câmpii!
La toți le'mparte Moșul și, darnic, nu socoate,

Iar pentru-acei ce încă nu sunt sătui să ceară
Soldați ca să încingă frumoase bătălii,
Desgroapă din tranșee păpușile de ceară.

PORUMBIEII MORȚII

Pictorului Al. Romano
ucis de un *Taube* german.

Brumate cu geruri de stele,
Dorm stepele cerului sus.
Să treci sburător peste ele —
O, suflete, visul nespus !

Dar pasărea iat'o măiastră —
Ursită prin calcul și fier —
Că sparge a nopții fereastră
Și urcă pe miticul cer.

Prea strâmt pentru om fu pământul?
Dorința de aripi, prea grea?
Privește... Își lasă mormântul
Și stelele toate le vrea.

Pe orașul cu inimi deschise,
Ce doarme în clarul lunar,
Rotesc porumbeii ca vise...
Mai albi pe al nopții cleștar.

Cu pene de îngeri de pază,
Spre case se lasă ușor.
La geamuri un suflet visează
Vrăjit de fantasticul sbor.

O, suflete, iată solia!
Primește-o: îți vine de sus...
Din ceruri coboară frăția
Pe aripe dragi lui Isus.

Ce ţipete cer răsbunare?
Ce clopote'n umbră se frâng?
Pe când porumbieii în zare
A morţii aripă o strâng.

Durerea ce n'are măsură,
O, suflete, te-a măsurat.
Priveşte — de poţi fără ură —
La fraţii cu piept sângerat.

Priveşte la faţa lor suptă,
Şi uită şi biblicul stol
Şi raiul şi visul — când ruptă
Scriptura-i de-al morţilor sol.

Aci se sfârșesc Porumbeii Morții

CUPRINSUL

Grădina între Ziduri

	Pe.
Inscripție pe poarta grădinii	7
Solia Căprioarei	9
Balta	11
Soror Sancta, Mater Dolorosa	13
Logodnă mistică	15
Trei îngeri sboară	19
Ca să suim la tine	21
Seară la Miorcani	23
Poruncă	27
Clopote sună	29
Mănăstire	31
Satan	33
Narcis	37
Leda și Lebăda	41
Leda	45
Helladă	47
Unei amfore	49
Aci sosi pe vremuri	51
Steaua	55
Cina cea de taină	57
Jucării	59
Noaptea scade	63

Pg.

Femeea pe pajiște 65
Septembrie 67
In luna în care pălesc trandafirii 69
In parc 71
Toamnă 73
Balada toamnei 75
Copil de odinioară 79
Privin luceafărul 81
Furnica 83
Scoica 85
Oblonul 87
Plopul 89
Desrobire 91

Porumbeii Morții

Doi oameni stau 97
Soldați de plumb 99
... Păpușile de ceară 101
Porumbeii morții 103

VERIFICAT 2007
VERIFICAT 1987
BIBLIOTECA Centrală Universitară București

S'a tipărit din Grădina între Ziduri *o ediție pentru bibliofili, numerotată dela 1—200, cu ilustrații de Jac Martin - Ferrières, de către Frazier-Soye, maeștrii tipografi la Paris în 1919.*

Anticariatul Nr. 4
Lei 35

DE ACELAŞ AUTOR

Povestea celui din urmă Sfânt — Paris — „A la Belle Edition" (Hors commerce).
Visări Păgâne, poezii — editura Cărţile Albe — Minerva 1912, epuizat.
Eternităţi de-o Clipă, poezii — Flacăra 1914, epuizat.
Iubita de Zăpadă — Tipografia Ionescu — 1915.
Amăgiri, poezii — editura C. Banu — Flacăra 1916.

Sub tipar

Poezia Toamnei — o anthologie a toamnei.

Ca să apară în curând

Bătrânii — poem.
Lanterna Magică — mici poeme în proză.

Preţul Lei 5.—

C.T.C.5